nähtus harilik, kuid ka Peipsi pinnale ilmuvad vaikseil ilmul, nagu eespool nimetatud, pidevad rohelised laigud.

Loomad. Kiskjaist loomist on kihelkonna metsis esindatud ainult rebased. Suuremal hulgal leidub ka jäneseid (põllu- ja kivijänesed). Et Alatskivi metsad võrdlemisi eemal olid sõja-aegsest laastamisest ja salaküttimisest, siis ei puudu neis ka kitsed ega harvad põdrad. Saarmaid on asumas Mustjärves ja Alatskivi järvis ning jões. Haruldasemaist lindudest on siin vahel juhuliselt luiged Kirepi ja Järvepera metsas pesitsenud.

Vähemad järved on kalavaesemaks jäänud. Kogrijärves on varemalt kokri suuremal hulgal olnud, Must- ja Kuningvere järves kiisku, kuid nüüd on nad sealt peaaegu otsa saanud. Rikas kalaliikidest on Peipsi järv, olgugi et kalade hulk sealgi üldiselt on kahanemas.

Maastikud. Pinnavormiliselt on kihelkond teataval määral ülemineku-ala Tartu suurkuplitest ja voortest tasasele Peipsi nõole. Taimestikuliselt lähevad rööp-põllud ja viirniidud üle suurniitudele ja metsadele. Pinnavormide maastikuline mõju on suuresti tunduv Allikult Alatskivini ulatuval laial siilul, kus kingud ja künkad valitsevad neil asetsevate viljapõldudest piiratud elamutega lohkudes laiuvate salude ja heinamaade üle.

Kihelkonna lääneosas on maastikuliselt mõõduandvad laialdased metsad, mis kõrge vallina ümbritsevad suuremaid ja vähemaid kultuurmaistuid rohkearvuliste elamute rühmadega või varjavad väikese heleda laiguna üksikut erakõue, kuhu suubub metsavahel looklev kitsas rööbastee.

Madalal Peipsi avarannikul kerkivad kontrastina järve tasasest pinnast üles rannaluiteile asetsenud pikad kilomeetrite pikkuseni ulatuvad tänavkülad, milledele tagaseinaks lage luht kuplitaoliste heinakuhjadega sügisel või tume metsaviir. Ainult Kallaste kohal laiuvad külad ka kaugemale sisemaasse. Kuid järve mõju jääb ka seal maksma. Terendusena paistavad Tõruveres, Torilas ja Punikveres kätte isegi järve idakaldad, Oudova kirikud ja Vetvenniku küla.

4. Inimene.

Elamud ja asulad. Taluelamuks on tavaliselt palkidest tare. Kivi- ja savielamuid tuleb harva ette, ja ainult mõnede tööstusliste ja kaubandusliste ettevõtete juures. Katus on enamikul õlgedest. Eluruumid on värvimata laudpõrandaga, vanemais elamuis Torilas, Aapsipääl, Assikveres jne. koguni muldpõrandaga, kerisahjuga ja väheldaste, harilikult 4 ruuduga akendega, mis madalale ulatuva katuseräästa tõttu toad pimedapoolseks jätab. Vanemate elamute seas leiame ka suitsutaresid (Laheperas, Torilas ja Assikveres). Uuemad elamud, mille % viimasel ajal järjest kasvamas, on valgemad ja avaramad.